

कै. मोक्या ऊर्फ मोकिंदा वाघमारे यांची वारस पत्ती श्रीम.
सरुबाई मोक्या ऊर्फ मोकिंदा वाघमारे, जिल्हा बीड यांनी
राज्य शासन स्वातंत्र्य सैनिक निवृत्ति वेतन मिळण्यासाठी
सादर केलेल्या बनावट कागदपत्राच्या अनुषंगाने
कार्यवाही .

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्र. पीओएस १२०८/६०९/बीड/प्र.क्र.१८८/२००८/स्वासैक-२,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मादाम कामा मार्ग, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक: २१ जून, २०१४

वाचा —

१) शासन निर्णय क्र. पीओएस १२०८/६०९/बीड/प्र.क्र.१८८/२००८/स्वासैक-२, दि. १३ जुलै २००९
व समक्रमांकाचे दि.४ ऑगस्ट, २००९ व दि.१५ जानेवारी, २०१० चे शुद्धीपत्रक.

प्रस्तावना —

श्रीम. सरुबाई मोक्या ऊर्फ मोकिंदा वाघमारे, जिल्हा बीड यांनी, त्यांचे पती कै. मोक्या ऊर्फ मोकिंदा वाघमारे यांनी हैद्राबाद मुक्ती संग्रामात भाग घेतल्यामुळे त्यांच्या मृत्युपश्चात केंद्र शासन निवृत्ति वेतन मिळण्याची विनंती दि.०९.०९.२०१० च्या अर्जान्वये केली. त्यानुसार त्यांचा प्रस्ताव सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि. २३/११/२०११ च्या पत्रान्वये केंद्र शासन, गृह मंत्रालय यांना पाठविण्यात आला. तथापि कै. मोक्या वाघमारे यांचा तुरुंगवासाचा कालावधी (दि.०८०७.१९४९ ते दि. १५.०४.१९५०) हैद्राबाद मुक्ती संग्राम संपुष्टात आल्यानंतरचा असल्याने तसेच त्यांना निजाम पिनल कोर्ट चा कलम २४३ अन्वये खूनाच्या आरोपाखाली अटक करण्यात आले असल्याने केंद्र शासन, गृह मंत्रालयाने श्रीम. सरुबाई मोक्या ऊर्फ मोकिंदा वाघमारे यांची केंद्र शासन निवृत्ति वेतन मंजूर करण्याची विनंती दि. १९.१०.२०१२ च्या पत्रान्वये अमान्य केली. या निर्णयाविरुद्ध श्रीम. वाघमारे यांनी मा.उच्च न्यायालयाच्या औरंगाबाद खंडपीठात दाखल केलेल्या २६३९/२०१२ या याचिकेच्या संदर्भात दि.२४.०९.२०१३ अन्वये मा.उच्च न्यायालयाने केंद्र शासनास असे आदेश दिले की "—
The impugned order is quashed and set aside and claim of the petitioner is placed back for fresh consideration before the respondent no. १, Respondent no. १ shall attempt to complete consideration as early as possible and in any case, within a period of ३ months from today. "

२ मा. उच्च न्यायालयाचे वरील आदेश विचारात घेउन केंद्र शासनाने दि. १८/११/२०१३ च्या पत्रान्वये राज्य शासनास खालीलप्रमाणे विनंती केली. :-

The State Government is therefore requested to furnish documentary evidence, if any, that late Shri Mokya was in custody for minimum six months period prior to cut off date १५.९.१९४८ to enable this Ministry fresh consideration of the claim of petitioner keeping in view observation of the Hon'ble High Court giving the exact period of custody in Aurangabad prison and his subsequent transfer to the Central Prison, Hyderabad. The State Government is also requested to furnish copies of the

documentary evidences on the basis of which Shri Mokya has been recognized as freedom fighter and was being paid pension by the State Government of Maharashtra to enable this ministry ascertain if he satisfied the eligibility criteria and evidentiary requirements under the Swatantrata Sainik Sanman Pension Scheme, १९८०.

३. मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार प्रकरणाचा नव्याने विचार करणे शक्य व्हावे म्हणून श्रीम. सरुबाई वाघमारे यांचे पती कै. मोक्या वाघमारे यांचा हैद्राबाद मुक्ती संग्राम कालावधीतील दि. ८/७/४९ ते १५/७/१९५० हा नऊ महिन्यांचा कच्चा कैदेचा (undertrial) कारावासाचा कालावधी हैद्राबाद मुक्ती संग्रामाशी संबंधीत आहे किंवा कसे याबाबत सविस्तर पडताळणी अहवाल शासनास सादर करण्याचे अधिक्षक, मध्यवर्ती कारागृह, हैद्राबाद, आंध्रप्रदेश राज्य यांना सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि. ७.१०.२०१३ व दि १८.११.२०१३ च्या पत्रान्वये कळविण्यात आले. अधिक्षक, मध्यवर्ती कारागृह, हैद्राबाद, आंध्रप्रदेश राज्य यांनी त्यांच्या दि. ५.१२.२०१३ च्या पत्रान्वये असे कळविले आहे की, सदर कारागृहातील अभिलेख पडताळून पाहिले असता १३५९ आणि १३६० फसली म्हणजे सन १९४९ आणि १९५० या कालावधीत कै. मोक्या वाघमारे यांना कारागृहात दाखल केल्याच्या नोंद वहया किंवा त्यांना क्रमांक CPF/FF/१२०६०/२००६, dt ४/११/२००६ अन्वये कारावास प्रमाणपत्र हैद्राबाद मध्यवर्ती कारागृहाकडून दिले यासंदर्भात कोणताही पुरावा अभिलेखात आढळून येत नाही. उपरोक्त वस्तुस्थिती केंद्र शासनाला सामान्य प्रशासन विभागाने दि. २७/१२/२०१३ च्या पत्रान्वये कळवून सोबत पुढील कागदपत्रे पाठविण्यात आली:-

१) अधिक्षक, मध्यवर्ती कारागृह, हैद्राबाद, आंध्रप्रदेश राज्य यांचे क्रमांक CPF/FF/१२०६०/२००६, dt ४/११/२००६ चे कारावास प्रमाणपत्र.

२) हैद्राबाद कारागृहाचा दि. २२/०९/२००७ चा पडताळणी अहवाल.

३) मुळ कारावास प्रमाणपत्र निर्गमित केल्याबाबतचा क्रमांक CPH/FF/१०२३६/२००८, dt १५/९/२००८ चा हैद्राबाद कारागृहाचा दुसरा पडताळणी अहवाल.

४) हैद्राबाद कारागृहाचा पडताळणीबाबतचे दि. ०५/१२/२०१३ चे पत्र.

४. हैद्राबाद मध्यवर्ती कारागृहाचे दि. ४/११/२००६ चे उपरोक्त कारावास प्रमाणपत्र व दि. २२/०९/२००७ व दि. १५/९/२००८ चे पडताळणी अहवाल यांची सत्यता/खरेपणा तपासण्याचे निदेश केंद्र शासनाने कारागृह महानिरीक्षक, आंध्रप्रदेश यांना दिले. सखोल चौकशीअंती कारागृह महानिरीक्षक, आंध्रप्रदेश यांनी केंद्र शासनास सादर केलेल्या दि ३१.१.२०१४ च्या अहवालात असे नमूद केले की, सदरची कागदपत्रे बनावट आहेत व ती हैद्राबाद मध्यवर्ती कारागृहाकडून कधीही निर्गमित झाली नव्हती. ही वस्तुस्थिती विचारात घेवून श्रीम. सरुबाई वाघमारे यांची केंद्र शासन निवृत्ती वेतन मंजूर करण्याची विनंती केंद्र शासनाने त्यांच्या No.१२१/०९/२०१२-FF(HC-C), दि. २४/०३/२०१४ च्या पत्रान्वये नामंजूर केली.

५. कै. मोक्या ऊर्फ मोकिंदा वाघमारे (मांग) यांनी हैद्राबाद मुक्ती संग्रामात भाग घेतल्याचा दावा त्यांच्या मृत्युपश्चात त्यांची वारस पत्नी श्रीम. सरुबाई मोक्या ऊर्फ मोकिंदा वाघमारे, जिल्हा बीड यांनी केला व दाव्याच्या समर्थनार्थ वर नमूद केलेली कागदपत्रे सादर केली. त्यानुसार त्यांना राज्य शासन निवृत्ती वेतन मंजूर करण्यात आले. तथापि सदरची कागदपत्रे बनावट असल्याचे आता निष्पन्न झाल्याने शासन खालीलप्रमाणे आदेश देत आहे.

शासन निर्णय—

- १) कै. मोक्या ऊर्फ मोकिंदा वाघमारे यांची वारस पत्नी श्रीम. सरुबाई मोक्या ऊर्फ मोकिंदा वाघमारे, जिल्हा बीड यांना शासन निर्णय क्र. पीओएस १२०८/६०९/बीड/प्र.क्र.१८८/२००८/स्वासैक-२, दि. १३ जुलै २००९ व समक्रमांक दि. ४ ऑगस्ट, २००९, दि. १५ जानेवारी, २०१० च्या शुद्धीपत्रकांन्वये मंजूर करण्यात आलेले राज्य शासन स्वातंत्र्य सैनिक निवृत्ती वेतन व्याजासह वसूल करावे.
- २) निवृत्तीवेतन रद्द केल्याच्या परिणामी त्यांना देण्यात आलेले सन्मानपत्र परत घेण्यात यावे.
- ३) त्यांनी त्यांच्या पाल्यास नामनिर्देशन दिले असल्यास ते रद्द करावे.
- ४) त्यांनी दिलेल्या नामनिर्देशनाआधारे ज्या पाल्यास नोकरी देण्यात आली आहे, त्यांना त्यांचे म्हणणे मांडण्याची संधी नियुक्ती प्राधिकारी-यांनी द्यावी व त्यांना सेवेतून कमी करावे.

शासन नियुक्ती प्राधिकारी असल्यास संपूर्ण तपशीलासह संबंधित प्रशासकीय विभागाकडे पुढील कार्यवाहीसाठी संदर्भ करावा..

५) जिल्हाधिकारी बीड यांनी श्रीम. वाघमारे यांचेविरुद्ध फसवणूक केल्या संदर्भात तात्काळ गुन्हा दाखल करावा व त्याबाबतचा अहवाल शासनास सादर करावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१४०६२११६१५३१६९०७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(स्वाती य.सावंत)

शासनाचे अवर सचिव

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,

२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
३. मा. राज्यमंत्री, (सामान्य प्रशासन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
४. मा. मुख्य सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
५. मा. सदस्य सचिव, स्वातंत्र्य सैनिक उच्चाधिकार समिती, मंत्रालय, मुंबई,
६. विभागीय आयुक्त औरंगाबाद, (By R.P.A.D.)
७. जिल्हाधिकारी बीड, (By R.P.A.D.) (त्यांनी सदर शासन निर्णयानुसार तात्काळ कार्यवाही करावी.)
८. अपर जिल्हाधिकारी बीड, (By R.P.A.D.)
९. अवर सचिव, केंद्र शासन, गृह मंत्रालय, स्वातंत्र्य सैनिक विभाग, २ रा मजला, एनडीसीसी-२ बिल्डिंग, जय सिंगरोड,
१०. न्यु दिल्ली, -११०००९ याना त्यांच्या No.१२१/०१/२०१२-FF (HC-C), दि.२४/०३/२०१४ च्या पत्रासंदर्भात अग्रेषित.
११. महालेखाकार, महाराष्ट्र-१ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई (२ प्रती),
१२. महालेखाकार, महाराष्ट्र-२ (लेखा व अनुज्ञेयता), नागूपर (२ प्रती)
१३. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई,
१४. जिल्हा कोषागार अधिकारी, जिल्हा-बीड,
१५. श्रीम. सरुबाई मोक्या ऊर्फ मोकिंदा वाघमारे, रा.आडस, ह.मु.रुई धारूर, ता.धारूर, जिल्हा बीड (By RPAD)
१६. कक्ष अधिकारी (स्वासैक-१), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१७. निवड नस्ती/स्वासैक-२.